

Het gat, een stervormige bijt in het ijs, was de enige onderbreking in de witte vlakte die geleidelijk overging in de witte hemel. Geen wind, geen leven, geen gerucht.

Er kwamen twee handen uit het water die naar de randen van de hoekige bijt tastten. De zoekende vingers hadden even tijd nodig om zich omhoog te werken langs de dikke wanden van de opening, die eruitzagen als klippen van een

miniatuurcañon, en de weg naar de oppervlakte te vinden. Eenmaal over de rand haakten ze zich in de sneeuw en begonnen te trekken. Er verscheen een hoofd. De zwemmer deed zijn ogen open en keek uit over de vlakke, horizonloze oneindigheid. Zijn lange witte haren en baard waren doorderd met strogele strengen. Hij gaf van geen enkele onrust blijk. Als hij al buiten adem was, dan bleef de damp van zijn ademhaling onzichtbaar tegen de kleurloze achtergrond. Hij steunde met zijn ellebogen en zijn borst op de dunne sneeuwlaag en draaide zich om.

Een tiental chagrijnige, bebaarde mannen in bont- en oliejassen sloeg hem gade vanaf het dek van een schoener die een meter of vijftig verder in het ijs vastzat. Een van hen riep iets wat tot hem kwam als een onduidelijk gemurmel. Gelach. De zwemmer blies een druppel van de punt van zijn neus. Afgezet tegen de rijke, scherpe realiteit van die uitblazing (en de onder zijn ellebogen krakende sneeuw en het tegen de randen van het wak klotsende water), leken de vage van de boot afkomstige geluiden weg te lekken uit een droom. De gedempte kreten van de bemanning negerend en zich nog steeds aan de rand vasthoudend, keerde hij zich af van het schip en richtte de blik weer op de witte leegte. Zijn handen waren de enige levende dingen die hij kon zien.

Hij trok zich uit de bijt omhoog, raapte de bijl op die hij had gebruikt om het ijs stuk te hakken, en bleef even zo staan, naakt, de ogen samengeknepen tegen de felle, zonloze lucht. Hij oogde als een oude, sterke Christus.

Na met de rug van zijn hand over zijn voorhoofd te hebben geveegd, boog hij zich voorover en pakte zijn geweer op. Toen pas openbaarde zich zijn kolossale postuur, dat de eindeloze leegte eerst nog had verhuld. Het wapen leek in zijn hand niet meer dan een speelgoedgeweer, en hoewel

hij het bij de tromp vasthield, reikte de kolf nog niet tot de grond. Met het geweer als maat bleek het handbijltje over zijn schouder opeens een stevige hakbijl. Hij was zo groot als hij maar kon zijn en was toch mens gebleven.

De naakte man keek naar de voetstappen die hij op weg naar zijn ijsbad had achtergelaten en volgde ze terug naar het schip.

Een week eerder was de jonge en onervaren kapitein van de Impeccable, tegen het advies van het grootste deel van zijn bemanning en enkele mondige passagiers in, een zee-engte binnengevaren waar zwalkende ijsschotsen, door een sneeuwstorm en een periode van felle kou gehard, het schip hadden doen vastlopen. Omdat het begin april was en de storm alleen de dooi even had onderbroken die een paar weken eerder was ingevallen, bestonden de ergste gevolgen van de situatie uit een strikte rantsoenering van proviand, een verveelde en geïrriteerde bemanning, een stuk of wat misnoegde goudzoekers, een uiterst bezorgde functionaris van de San Francisco Cooling Company, en de smet op kapitein Whistlers reputatie. Als het voorjaar het schip zou bevrijden, zou het tevens zijn opdracht in gevaar brengen: de schoener moest zalm en bont ophalen uit Alaska, en vervolgens in dienst van de Cooling Company ijs verscheppen naar San Francisco, de Sandwicheilanden en misschien zelfs naar China en Japan. Naast de bemanning bestond het grootste deel van de mannen aan boord uit goudzoekers die hun passage betaald hadden met hun arbeid, die had bestaan uit het met springstof en houwelen afbreken van grote brokken gletsjerijs, die daarna met karren naar het schip waren gereden en opgeslagen in het met hooi afgedekte ruim, dat gebrekkig geïsoleerd was met huiden en zeildoek. De terugreis naar het zuiden door steeds meer opwarmende

wateren zou de omvang van de lading sterk doen slinken. Iemand had opgemerkt dat het best eigenaardig was om een ijsschip te zien vastzitten in het ijs. Niemand had gelachen en er was ook nooit meer op teruggekomen.

De naakte zwemmer zou zelfs nog groter geweest zijn als hij niet zulke kromme benen had gehad. Op de buitenkant van zijn voetzolen lopend, alsof hij zich over scherpe steentjes voortbewoog, licht gebogen en met zijn schouders wrikkend om in evenwicht te blijven, baande hij zich met het geweer over zijn schouder en de bijl in zijn linkerhand een weg naar het schip. Bij de boeg gekomen klom hij er met drie lenige sprongen tegenop, reikte naar de reling en wipte aan boord.

De mannen, zwijgend nu, deden alsof ze zich afwendden, maar ze konden het niet laten om vanuit hun ooghoeken naar hem te kijken. Hoewel zijn deken nog op de plek lag waar hij hem had achtergelaten, een paar passen verder, bleef hij staan, uitkijkend over de verschansing, over de hoofden heen, alsof hij alleen was en het water op zijn lichaam niet langzaam begon te bevriezen. Hij was de enige met wit haar aan boord. Zijn getaande maar gespierde gestalte had opeens een vreemd robuuste magerheid verkregen. Ten slotte wikkelde hij zich in zijn ruwe deken, die zijn hoofd bedekte als een monnikskap, liep naar het luik en verdween benedendeks.

‘Dus jij zegt dat die duikeend de Hawk is?’ zei een van de goudzoekers. Hij spuwde vervolgens over de reling en lachte.

Waar het gelach, toen de grote zwemmer zich nog op het ijs had bevonden, eerst een collectief schateren was geweest, was het nu een bedeesd gnuiven. Slechts een enkeling grinnikte besmuikt mee, terwijl de meerderheid voorgaf de

opmerking van de goudzoeker niet te hebben gehoord, en hem ook niet te hebben zien spuwen.

‘Kom mee, Munro,’ drong een van zijn metgezellen aan, hem zachtjes aan de arm trekkend.

‘Hij loopt zelfs als een eend,’ hield Munro aan, terwijl hij de hand van zijn vriend wegduwde. ‘Kwaak, kwaak, lamme eend! Kwaak, kwaak, lamme eend!’ dreinde hij al rondwaggelend, in nabootsing van de merkwaardige gang van de zwemmer.

Nu gniffelden er nog maar twee van zijn metgezellen ingehouden mee. De rest bleef zo ver mogelijk bij de grappenmaker uit de buurt. Een stuk of wat goudzoekers stonden rond het smeulende vuur dat enkele mannen op de achtersteven brandend hadden proberen te houden – kapitein Whistler had aanvankelijk het maken van vuur aan boord verboden, maar toen het er eenmaal naar uit begon te zien dat ze nog wel een poosje in het ijs zouden vastzitten, had de schipper door zijn flater al te veel aan gezag ingeboet om dat verbod nog te kunnen handhaven. De oudsten behoorden tot een groep die terug wilde naar de mijnen die ze in september gedwongen hadden moeten achterlaten, doordat de aarde was veranderd in steen. De jongste, de enige aan boord zonder baard, kon niet veel ouder geweest zijn dan vijftien. Hij wilde zich bij een andere groep goudzoekers aansluiten, die verder naar het noorden fortuin hoopte te maken. Alaska was nieuw en er gingen de wildste geruchten.

Van de andere kant van het schip klonken opeens opgewonden kreten. Munro hield nu een graatmagere man bij de strot, en in zijn vrije hand had hij een fles.

‘De heer Bartlett hier is zo vriendelijk geweest om iedereen aan boord een rondje aan te bieden,’ verkondigde

Munro. Bartlett vertrok zijn gezicht van pijn. ‘Uit zijn eigen kelder.’

Munro nam een teug, liet zijn slachtoffer los en gaf de fles door.

‘Zijn ze waar?’ vroeg de jongen, zich weer tot zijn metgezellen wendend. ‘Die verhalen. Wat ze over de Hawk zeggen. Zijn ze waar?’

‘Welke verhalen?’ klonk de wedervraag van een van de goudzoekers. ‘Dat van die broeders die hij heeft doodgeknuppeld? Of dat van die zwarte beer in de Sierra?’

‘Bergleeuw, bedoel je,’ kwam een tandeloze man ertussen. ‘Het was een bergleeuw. Heeft hij met zijn blote handen gedood.’

Een paar passen verderop zei een man in een jas met een dubbele rij knopen die meegeluisterd had: ‘Hij is ooit opperhoofd geweest. Bij de indianen. Zo is hij aan zijn naam gekomen.’

Geleidelijk aan trok het gesprek de aandacht van de mannen op het dek, totdat de meesten zich rond het oorspronkelijke groepje op de voorplecht hadden geschaard. Ze hadden allemaal wel een verhaal.

‘De Unie had hem een eigen territorium aangeboden, een soort staat, met eigen wetten en alles. Alleen maar om hem uit de buurt te houden.’

‘Hij loopt zo raar omdat ze zijn voeten hebben gebrandmerkt.’

‘In de cañons heeft ie een heel leger bergindianen dat wacht op zijn terugkeer.’

‘Hij is verraden door zijn bendeleden en heeft ze allemaal afgemaakt.’

De verhalen vermenigvuldigden zich, en al gauw waren er verschillende gesprekken gaande die elkaar overlaptten,

terwijl het volume toenam naarmate de daden waarover verhaald werd driester en vreemder werden.

‘Leugens!’ schreeuwde Munro, op de groep toe lopend. Hij was dronken. ‘Allemaal leugens! Kijk hem dan! Hebben jullie hem niet bekeken? De smerige lafbek. Dat soort haviken knal ik zo uit de lucht. Als duiven knal ik ze uit de lucht! Pang, pang, pang!’ Hij schoot met een onzichtbaar geweer links en rechts in de lucht. ‘Kom maar op! Breng maar hier die, die bendeleider, dat, dat, dat, dat opperhoofd! Kom maar op! Allemaal leugens.’

Het luik naar het benedendek ging krakend open. Iedereen viel stil. Moeizaam rees de zwemmer eruit op, als een kreupele kolos, deed enkele zware stappen in de richting van de meute. Hij droeg nu beenkappen van ongelooide leer, een versleten hemd en verschillende lagen niet nader te bepalen wollen windsels, onder een mantel die gemaakt was van stukken huid van lynxen, coyotes, bevers en beren, kariboes en slangen, vossen en prairiehonden, neusberen, bergleeuwen en ander onbekend gedierte. Hier en daar bungelde een snuit, een poot, een staart. De holle kop van een grote bergleeuw hing als een capuchon op zijn rug. De grote verscheidenheid aan dieren die in de mantel waren verwerkt gaf, evenals de verschillende stadia van sleetsheid van de huiden, niet alleen een idee van de tijd die het had gekost om het kledingstuk te vervaardigen, maar ook van hoeveel en hoe ver de drager gereisd had. In elke hand hield hij de helft van een doormidden gekleefd houtblok.

‘Ja,’ zei hij, naar niemand in het bijzonder kijkend. ‘Al die dingen zijn voor het overgrote deel gelogen.’

Iedereen stapte snel weg van de onzichtbare streep die tussen Munro en de man in de bontmantel getrokken was. De hand van Munro zweefde boven zijn holster. Zijn hou-

ding had de verbaasde statigheid die bij dronken en doods-bange mensen niet ongewoon was.

De massieve man zuchtte. Hij leek intens vermoeid.

Munro verroerde zich niet. De zwemmer zuchtte nog een keer en klapte plotseling, voordat iemand met zijn ogen kon knippen, het ene houtblok met een oorverdovende knal op het andere. Munro liet zich vallen en rolde zich op tot een bal. De rest van de mannen dook weg of hield de armen beschermend voor het gezicht. Terwijl het geluid van de knal aanzwol, nadreunde en in de vlakke oploste, begon iedereen om zich heen te kijken. Munro lag nog op de grond. Hij keek voorzichtig op en krabbelde overeind. Met een blos op de wangen en niet in staat zijn blik van zijn laarzen te laten, verdween hij achter zijn metgezellen en vervolgens in een verborgen holte van het schip.

De Titaan bleef met de houtblokken geheven staan, alsof ze nog natrilden, en liep toen tussen de uiteenwijkende drom naar het zieltogende vuur. Hij haalde uit zijn mantel een eind touw en een lap teerdoek tevoorschijn. Hij gooide de vuurmakers op de sintels, gevolgd door het ene blok hout, en gebruikte het andere om de kolen op te porren alvorens het eveneens prijs te geven aan de vlammen, wat een dwarrelende regen van vonken de donkerende hemel in joeg. Toen de gloeiende werveling uitgedoofd was, warmde de man zijn handen boven het vuur. Hij sloot zijn ogen en boog er lichtjes naar over. Hij zag er jonger uit in het koperkleurige licht en leek tevreden te glimlachen, maar het kon ook alleen maar de grimas geweest zijn die intense hitte bij iedereen op het gezicht brengt. De mannen begonnen zich met hun gebruikelijke mengeling van ontzag en vrees van hem te verwijderen.

‘Blijf bij het vuur,’ zei hij zacht.

Het was de eerste keer dat hij zich tot hen gericht had. De mannen aarzelden en bleven staan, alsof ze de even beangstigende mogelijkheden om gehoor te geven aan het verzoek of het te negeren tegen elkaar afwogen.

‘Die dingen zijn voor het overgrote deel gelogen,’ herhaalde de man. ‘Niet allemaal. Het overgrote deel. Mijn naam,’ zei hij, en hij nam plaats op een ton. Hij steunde met zijn ellebogen op zijn knieën, legde zijn voorhoofd in zijn handen, haalde diep adem en rechte toen de rug, vermoeid maar vorsteljik. De goudzoekers en de zeelieden bleven waar ze waren, de hoofden voorovergebogen. Vanachter de groep mannen dook opeens de jongen op die een vaatje voortrolde. Hij zette het gedurfd dicht bij de man rechtop en ging erop zitten. Het zou kunnen dat de grote man instemmend geknikt had, maar het was zo’n vluchtig en nauwelijks waarneembaar gebaar dat het evengoed een toevallige hoofdbeweging kon zijn geweest.

‘Håkan,’ zei de man, in het vuur starend, de eerste klinker uitsprekend als een o die onmiddellijk overvloedde in een o, en vervolgens in een a, niet in opeenvolging, maar via een bocht of een zwenking, zodat alle drie de klanken er heel even één waren. ‘Håkan Söderström. Ik heb mijn achternaam nooit nodig gehad. Nooit gebruikt. En niemand kon mijn voornaam uitspreken. Ik kende nog geen Engels toen ik hier kwam. Als mensen me vroegen hoe ik heette, antwoordde ik Håkan,’ zei hij, terwijl hij zijn hand op zijn borst legde. ‘Dan vroegen ze, Hawk kan? Wat kan Hawk? Wat is het dan dat je kan? Toen ik eenmaal kon praten en het kon uitleggen, was ik al de Hawk.’

Håkan leek tegen het vuur te praten, maar het niet erg te vinden dat er anderen meeluisterden. De jongen was de enige die zat. Sommigen bleven waar ze waren, anderen

waren stiekem naar de boeg geslopen of benedendeks gegaan. Uiteindelijk kwam een zestal mannen naar het vuur, met tonnen, kisten en balen om op te zitten. Håkan zweeg. Iemand haalde een plak tabak en een pennenmes tevoorschijn, sneed met zorg een stukje af, en propte het, na de pruim te hebben gemonsterd als was het een edelsteen, in zijn mond. Intussen dromden de luisteraars om Håkan heen, op het puntje van hun geïmproviseerde stoelen gezeten, klaar om op te springen, mocht de stemming van de reus omslaan in vijandigheid. Een van de goudzoekers kwam met zuurbrood en zalm aan, iemand anders had aardappelen en visolie. Het voedsel werd rondgedeeld. Håkan wilde niets. De mannen leken zich al etend te ontspannen. Niemand zei iets. De hemel bleef niet van de grond te onderscheiden, maar beide waren nu grijs getint. Ten slotte begon Håkan, nadat hij het vuur had opgepord, te praten. Met lange tussenpozen, en soms met nauwelijks hoorbare stem, bleef hij tot zonsopkomst doorpraten, steeds tegen het vuur, alsof zijn woorden verbrand moesten worden zodra ze waren uitgesproken. Soms, echter, leek hij het tegen de jongen te hebben.